

Univerza
v Ljubljani Fakulteta
za družbene vede



Uvod v novinarstvo 2

PISNI IZDELEK 1

Kritična analiza novinarskega prispevka

G. P.

Novinarstvo, 1. letnik, redni študij.

Ljubljana, 7. marec 2011

1. O čem govori besedilo in kakšni so zaključki?

Besedilo govori o odstotkih/številu tujcev v Evropski uniji in v posameznih državah članicah ter o tem, kje so domačini tujcem bolj ali manj naklonjeni in kje njihovo prisotnost povezujejo s takšnimi ali drugačnimi težavami. Avtor bolj ali manj uspešno predstavi in povzame statistične podatke ter rezultate ankete uglednega britanskega časnika. Povzemanje problematike ima prav gotovo namen prepričati bralce, da Evropejci kljub vsemu niso tako zelo širokogrudni do tujcev v svojem okolju.

2. Kakšni so razlogi?

Razlogi, ki opravičujejo zaključke obravnavanega teksta so številčni in odstotni podatki Eurostata ter rezultati ankete Financial Timesa.

3. Katere besede ali fraze so dvoumne?

Avtor besedila zelo nejasno in na nekaterih delih celo dvoumno uporablja naslednje besede: tujec, priseljensec in tuj državljan. Zapisano je, da je »od skupno 31,9 milijona tujcev v Evropski uniji 11,9 milijona takih, ki so državljani drugih držav članic«. Kako si lahko tujec v lastni skupnosti (v tem primeru Evropski uniji)? Omenjeni so tudi priseljenci, vendar pa avtor nikjer točno in korektno ne definira pojmov, tako da ne vemo, ali v kategorijo priseljencev sodijo tudi tisti tujci, ki so državljani držav članic Evropske unije. V nadaljevanju teksta avtor navaja rezultate ankete britanskega časnika, ki so prav tako dvoumni. Zastavlja se mi vprašanje ali niso morda na anketo odgovarjali tudi tujci oz. priseljenci oz. tuji državljani, živeči v državah članicah, kjer je bila anketa izvedena? Zapisano je tudi, da »se številne evropske države soočajo z ostrimi političnimi spori glede priseljevanja«. Katere so te »številne« države? Še ena dvoumnost je zapisana v četrtem odstavku in sicer »izgon Romov iz Romunije«. Bolj smiselno bi bilo zapisati izgon Romov iz Francije nazaj v Romunijo. Moti me tudi, da avtor na nekaterih mestih uporablja odstotke, na drugih pa številke v milijonih. Menim, da bi moralo biti besedilo glede tega enotno – vsi podatki v eni enoti.

4. Kakšni so vrednostni konflikti in predpostavke?

Vrednostni konflikti v besedilu so vidni predvsem v tekmovanju vrednot. Komfortnost-fleksibilnost. Britanci menijo, da so njihovi življenjski pogoji (torej komfortnost bivanja)

slabši zaradi priseljevanja, ki je posledica fleksibilnosti delovne sile, ta pa je eden od ciljev skupne evropske politike. Delovna mesta v Španiji niso »naravna danost«, ampak je trg dela oblikovan na podlagi enakih možnosti za vse, zato tukaj prihaja do konflikta: uspeh-enake možnosti. V Franciji je prišlo do zelo močnega konflikta med varnostjo in pravico (do prostega gibanja) ter redom in toleranco. Pravica do prostega gibanja je bila Romom, kot državljanom evropske unije, odvzeta na račun varnosti in miru, vprašani Francozi pa so pozabili tudi na strpnost in toleranco, ki sta temelja sobivanja.

5. Kakšne so opisne predpostavke?

Avtor šele na koncu zapiše, da so strahovi pred priseljenci največkrat neutemeljeni in temeljijo na napačnih predstavah. Opisna predpostavka pa je skrita že v naslovu: Evropejci niso naklonjeni tujcem. Že na začetku je tako podano neko splošno prepričanje, ki pa ni nujno resnično.

6. Ali obstajajo napake v sklepanju?

Da, napake v sklepanju obstajajo. Avtor besedila v obeh naslovih (glavnem in mednaslovu) zapiše, da Evropejci tujcem/priseljencem niso naklonjeni. Dejstvo pa je, da besedilo govori samo o štirih državah članicah Evropske unije, ostalih 27 pa ne omenja. Besedilo je torej posplošeno, zato nikakor ne smemo sklepati, da je večina evropskega prebivalstva uperjena proti tujcem.

7. Kako dobri so dokazi?

Slovenska tiskovna agencija je sicer strokoven in kredibilen vir, vendar bi bili dokazi v konkretnem primeru lahko boljši. Pisec besedila povzema statistične podatke in anketo. Ravno slednja pa zaradi majhnosti vzorca ne more biti zanesljiv dokaz, da je takšno mnenje večine. Ob posploševanju prepričanja, da je večina Evropejcev ksenofobična, bi pričakoval več dokazov, ki bi podpirali to trditev.

8. Kakšni so tekmujoči razlogi?

Pomembnejši razlog za diskusijo se mi zdijo podatki Eurostata, ker le-ti zajemajo večji delež populacije, pri oblikovanju »vseevropske statistike« pa sodelujejo vse države članice s svojimi statističnimi uradi. Drugačna interpretacija podatkov je možna, če predpostavim, da noben prebivalec države članice Evropske unije ni tujec

v drugi državi članici. Ta predpostavka bi močno spremenila številke in odstotke. Pomembnejši razlogi za diskusijo z vidika sobivanja v Evropi se mi vsekakor zdijo strpnost, toleranca in spoštovanje človekovih pravic.

9. Ali so statistični podatki zmotni?

Podatki, predstavljeni v besedilu, so povzetek statistične raziskave in ankete. Rezultati slednje so zelo dvoumni. Avtor govori o štirih državah, v vsaki pa so razlogi za odpor do tujcev drugačni. Pri Britancih je to slabši standard, pri Špancih delovna mesta, pri Francozih red in mir ter gospodarstvo, v Nemčiji pa zgolj gospodarstvo. Zavajajoč je tudi podatek, da 48 odstotkov Francozov meni, da je priseljevanje negativno. Ta odstotek ne predstavlja večine, poleg tega pa mnenje ostalih 52 odstotkov vprašanih sploh ni navedeno.

10. Katere ključne informacije niso podane?

Ključna informacija, ki je besedilo ne vsebuje, je prav gotovo število vprašanih v anketi britanskega časnika ter populacija, zajeta v statistični raziskavi. Ti dve številki bi zaradi transparentnosti morali biti navedeni. Manjka tudi podatek, koliko in katere države je anketa zajela, ter najbolj pomembno - katera so še druga vprašanja ankete, na katera so odgovarjali državljani. Pogrešam tudi kontrastno mnenje, torej mnenje tistih, ki v tujcih in priseljevanju ne vidijo negativnih učinkov.

11. Kaj lahko zaključim?

Zaključim lahko, da podatki niso predstavljeni v popolnosti. Ključna napaka je, da že naslov ustvarja neko splošno trditev, ki pa se v nadaljevanju besedila ne izkaže za povsem relevantno. Sam bi besedilo oblikoval z različnimi mnenji, bipolarno. Menim, da bi morali biti podani razlogi za in proti, da bi bilo vse skupaj uravnoteženo. Prav tako bi v svoje lastno besedilo vključil vse odstotke iz ankete in ne samo tistih negativnih. Uporabil bi enotno poimenovanje za vse kategorije v besedilu omenjenih ljudi: tujci. Vse številke in podatke bi zapisal enotno, v odstotkih.